

Novo mesto, 25. julija 1977

Številka 6,7 – Leto V

Novoteks

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

POSLOVANJE NOVOTEKSA V APRILU IN MAJU 1977

V zadnji številki našega tovarniškega glasila smo lahko prebrali kratko analizo poslova-

nja v prvem tromesečju. Da ne bomo s tekočimi podatki preveč v zaostanku, bomo danes

analizirali poslovanje Novoteksa v mesecu aprilu in maju. V analizo bomo zajeli proizvodnjo,

prodajo, število zaposlenih, gibanje zalog in oceno ustvarjenega ostanka dohodka.

I. IZVRŠITEV PROIZVODNIH PLANOV

a) APRIL 1977:

	enota mere	plan	izvrš.	%
Predilnica Metlika	B.kg Nm 40	89.600	89.891	100
Predilnica N. mesto	B.kg Nm 40	56.400	56.747	101
Priprava	B.kg Nm 40	102.000	107.292	105
Tkalnica	votki v 000	626.300	596.051	95
Oplemenitilnica	metri	299.390	277.151	93
Pletilnica	obrati	308.400	353.586	115
Konfekcija N. mesto	minute	1.748.250	1.533.267	88
Konfekcija Trebinje	minute	1.285.200	1.008.826	79
Konfekcija Vinica	minute	1.522.136	1.271.843	84
Skupaj konfekcije	minute	4.555.586	3.813.936	84
Strešnik	komadov	604.371	473.738	78
Trgovine	ocena bruto realizacije	4.880.000	5.126.401	

b) MAJ 1977

	plan	izvrš.	%
	85.200	84.819	100
	53.700	54.290	101
	97.900	87.250	89
	572.300	603.760	105
	296.200	345.002	116
	285.790	278.867	98
	1.748.250	803.790	46
	1.285.200	1.100.131	86
	1.452.948	816.618	56
	4.486.398	2.720.539	61
	578.371	470.703	81
	4.860.000	4.606.875	

V zadnjih dveh mesecih ne izpolnjujejo proizvodnih planskih obveznosti predvsem kon-

fekcijski obrati, Strešnik in oplemenitilnica v tozdu Tkanina. Zelo pereče stanje je v tozdu

Konfekcija, ki se spoprijema z velikim problemom fluktuacije delovne sile, z visokim odstot-

kom bolniškega staža ter z uvajanjem novih artiklov, za katere konfekcija nima ustreznih tehničnih in strokovnih pogojev.

II. PRODAJA V APRILU IN MAJU 1977 TER PRIMERJAVA Z ISTIMA MESECIMA LANI

a) Prodaja tkanin:

	enota	Indeks IV-77/IV-76	Indeks V-77/V-76
domači trg	m	246	142
intern. realiz. konf.	m	316	250
lastne trgovine	m	95	316
izvoz - klasični	m	35	456
- preko jug. konf.	m	106	35
- naše konf.	m	-	1
Skupaj izvoz	m	104	130
preja - izvoz	kg	53	-
- domači trg	kg	-	-

b) Konfekcija:

	enota	Indeks IV-77/IV-76	Indeks V-77/V-76
domači trg	kom	428	128
lastne trgovine	kom	92	94
izvoz - klasičen	kom	79	10
- lager	kom	-	-
- lohn	kom	97	157
Skupaj izvoz	kom	134	105

c) Strešnik

	enota	Indeks IV-77/IV-76	Indeks V-77/V-76
	kom	167	141

Prodaja v mesecu aprilu in maju 1977 je mnogo bolj uspešna kot v istem obdobju lani. Močno so se povečale količine na domačem trgu v tozdih Tka-

nina, Konfekcija in Strešnik, močno pa je padel izvoz tkanin preko lastne konfekcije in drugih jugoslovanskih konfekcij ter klasičen izvoz hlač v konfekciji.

III. ŠTEVILO ZAPOSLENIH V NOVOTEKSU

	I	II	III	IV	V/77	V/76
Metlika	305	304	303	302	304	312
Tkanina	938	935	930	928	917	981
Konfekcija	817	818	815	802	788	843
Strešnik	91	90	87	87	83	92
Trgovine	78	78	78	78	77	71
IVS	98	93	91	90	90	104
Skupne službe. pod.	113	113	110	112	113	114
Menze	13	13	13	12	12	16
NOVOTEKS - Skupaj:	2453	2444	2427	2411	2384	2533

Delovna sila se je v vseh tozdih in službah zmanjšala, le pri Trgovini se je nekoliko povečalo število zaposlenih. Število delavcev v Novoteksu se je v enem

letu zmanjšalo za 149, kar je tudi pripomoglo, da proizvodne in druge dolžnosti niso bile v celoti izpolnjene.

IV. GIBANJE ZALOG GOTOVH IZDELKOV

(v prvih štirih mesecih)

		zač. stanje	31/I	28/II	31/III	30/IV
Tkanina	m	571.187	537.356	503.412	414.331	418.247
Konfekcija	kom	254.972	233.010	215.922	218.793	209.592
Strešnik	kom	327.763	439.237	443.887	395.883	353.663

V. OCENA OSTANKA DOHODKA PO FAKTURIRANI REALIZACIJI IN PLANSKIH POKAZATELJIH (za obdobje I - V 1977)

Tkanina + predilnica	
Metlika	+ 7.350.094
Konfekcija	+ 237.281
Strešnik	+ 1.178.954
Trgovina	+ 585.242
SKUPAJ PODJETJE:	+ 9.351.571

V primerjavi z lanskim letom so podatki precej ugodnejši in nam dajejo voljo, da se še bolj potrudimo, da bomo tudi ob koncu leta dosegli pozitiven rezultat.

FOTOREPORTAŽA O OBISKU DR. LAHA V NOVOTEKSU

Prejšnji mesec je obiskal našo tovarno dr. Avguštin Lah, podpredsednik izvršnega sveta skupščine SR Slovenije. Visokemu gostu smo najprej razložili, v kakšnih težavah se trenutno nahaja Novoteks, kako se bomo izklopali iz težav in kakšne so naše možnosti za nadaljnje plasiranje naših izdelkov v tujini in na domačem trgu.

Doktor Lah si je nato ogledal

Novoteksovo proizvodnjo, nad katero je bil zelo presenečen; ni si namreč mislil, da je novomeška tekstilna tovarna tako velik objekt in da ima tako moderne stroje. Nadalje je tovariš podpredsednik IS izrazil svoje prepričanje, da je Novoteksov sanacijski program dobro zastavljen ter da bomo zagotovo kmalu „zaplavali“ v mirnejše vode.

Dr. Lah s soprogo si je temeljito ogledal Novoteks

Podpredsednika IS so zanimalo tudi razne podrobnosti, ki mu jih je razložil direktor Novoteksa, tovariš Dolenc

Gostje so bili navdušeni nad kvaliteto Novoteksovega blaga

V uvodnem delu smo goste seznanili z Novoteksovim sanacijskim programom, izhodom iz težav ter z bodočo potjo naprej

Pogovor o uresničevanju zakona o združenem delu

V petek, 3. junija, je bila v sejni dvorani problemska razprava o uresničevanju zakona o združenem delu. Seje so se udeležili predstavniki samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij Novoteksa, med gosti pa so bili še član izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS Ludvik Golob, predsednica republiškega sindikata delavcev tekstilne in usnjarske industrije Vera Marin, predstavnik centra za samoupravljanje pri republiški zvezi sindikatov Marjan Zupan, družbeni pravobranilec samoupravljanja Marjan Potrč ter predstavniki občinske in medobčinske zveze sindikatov.

Najprej je vse navzoče pozdravil predsednik Novoteksove sindikalne organizacije Hinko Šintler, ki je goste seznanil s poslovanjem in trenutnim stanjem v Novoteksu, nakazal pa je tudi pot bodočega razvoja podjetja.

Tovarišico Marinovo je zanimalo, kako v Novoteksu uresničujemo zakon o združenem

delu. Direktor splošnega sektorja Miran Simič ji je povedal, da je osnutek pripravila strokovna služba, sindikat pa je določil nosilce posameznih nalog in določil rok za izdelavo detajlnega programa, ki zajema vse dejavnosti, ki so določene z zakonom o združenem delu in ki jih je treba sprejeti do konca tega oziroma prihodnjega leta. Nadalje je omenil še to, da smo izdelali in speljali postopek za sprejetje samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in

merilih za delitev OD in za sprejem splošnega samoupravnega akta za delitev OD.

V nadaljevanju zanimive debate je Ludvik Golob dejal, da bi morali posvetiti večjo pozornost povezovanju med KS in SIS ter delavci, ki živijo na tem področju, tako z vidika samoupravnih odnosov, kot tudi z družbenoekonomskega stališča. Dotaknil se je še vprašanja informiranja delavcev ter sistema dajanja informacij vodilnih de-

lavcev ter političnih organizacij v podjetju.

Sledila so razmišljanja glavnega direktorja Dolenca, Marjana Zupana in še nekaterih predstavnikov Novoteksa; dotaknili so se vprašanj o dvigu produktivnosti, odhajanju delovne sile iz tekstilne panoge v ostale gospodarske in negospodarske panoge, vprašanja regresiranja delavcev Novoteksa ter načina šolanja bodočih tekstilnih strokovnjakov.

M. G.

V razpravo o uresničevanju zakona o ZD se je vključil tudi direktor splošnega sektorja, tov. Simič.

Letos samo 21. koristnih predlogov

Od ustanovitve komisije za inovacije (30. decembra lani) do 1. junija je prispelo na njen naslov 21 predlogov. Od tega je bilo rešenih 8 prijav, za kar je bilo izplačano 9.160 dinarjev. Nadalje je komisija za inovacije predlagala komisiji za realizacijo tri patente. Na račun tega bo izplačano 3.000 dinarjev, strokovnim službam pa je komisija predlagala 10 prijav.

Glede na število zaposlenih v naši delovni organizaciji je številka 21 – toliko je bilo namreč prijav – zelo nizka. Pri iskanju konkretnih rešitev za aktivnejšo dejavnost izumiteljstva bi se morali v bodoče opirati predvsem na naslednje:

– Dolgoročno in sistemsko ureditev nagrajevanja za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge. S tem mislimo na pravilno in pravično stališče do izumiteljev; tako pri reševanju prijav kakor tudi pri nagrajevanju, in to: komisija za inovacije, vsi organi in organizacije ter tudi posamezniki, ki sodelujejo pri reševanju posameznih predlogov.

– Da se v delovni organizaciji preko družbenopolitičnih organizacij (sindikat, DITIS, DS), vodilnih, vodstvenih in delavcev v neposredni proizvodnji poveča zanimanje za inovacijsko dejavnost in ustvari mnenje, da so izumi, tehnične izboljšave in

koristni predlogi kapital, ki daje glede na vložena sredstva najvišje prihranke.

– Pripraviti prijave v vsakem oddelku ali sektorju, z možnostjo za tekoče prenašanje zamisli v projekt, prototip ali realizacijo. Prijave naj bi v oddelkih ali sektorjih pregledali vodilni delavci in le-ti še predno pridejo predlogi v obdelavo h komisiji dali pismene pripombe in mnenja. S tem bi se povečala ažurnost pri reševanju prijav ter tudi hitrejša realizacija nagrajevanja.

OBLIKE NAGRAJEVANJA

IZUM – je nova rešitev določenega tehničnega problema, ki izpolnjuje pogoje za patentno varstvo.

TEHNIČNA IZBOLJŠAVA – je tehnična rešitev, dosežena z racionalizacijo uporabe znanih tehničnih sredstev in tehnoloških postopkov, s katerimi se dosega večja delovna storilnost, boljša kakovost proizvodov, prihranek pri materialu in energiji, boljši izkoristek strojev in naprav, boljša kontrola proizvodnje ter boljša varnost dela.

KORISTEN PREDLOG – je predlog, ki pomeni bolj racionalno rešitev ali izvajanje naslednjih funkcij: boljša organizacija na področju administracije, knjigovodstva, dokumentacije, statistike; planiranja ukre-

pov na področju prometa blaga in storitev, kakor tudi koristen predlog, na podlagi katerega se vpelje nov proizvod, ali boljše delovno sredstvo, nova metoda proizvodnje, ustvari novo tržišče ali uveljavlja novo surovino. Nagrada za izum, tehnično izboljšavo ali koristen predlog je enkratna nagrada in nadomestilo, ki se izračuna na podlagi ekonomske koristi, in sicer:

– enkratna nagrada 500 din za koristen predlog;

– enkratna nagrada 1.000 din za tehnično izboljšavo;

– enkratna nagrada 1.500 din za izum

Nadomestilo se obračuna na podlagi čiste ekonomske koristi po sledeči formuli:

$\log x = 0,8 \log$ ekonomske koristi – x = nadomestilo

Za izume se plačuje odškodnina 4 leta, za tehnično izboljšavo 2 leti, za koristen predlog pa 1 leto, v nobenem primeru pa ne več, kot se izum oziroma predlog v podjetju uporablja.

Komisija za inovacije

Podpis k sliki 7: Ob zaključku „male šole“ so naši najmlajši v tovarniškem vrtcu priredili razstavo svojih izdelkov. Veliko izdelkov so pokupili njihovi starši

TUDI PREHRANA VARUJE PRED NALEZLJIVIMI BOLEZNIMI

Medicinska veda je že pred mnogo leti spoznala povezavo med neustrezno prehrano in pojavljanjem določenih nalezljivih bolezni. Tako pomanjkljiva prehrana zvišuje sprejemljivost za nekatere nalezljive bolezni, poslabša njihov potek in podaljša čas zdravljenja. Mimo tega pa infekcija (okužitev) poslabša tudi stanje prehranjenosti, saj vemo, da po hujših nalezljivih boleznih lahko postanejo dotlej skriti znaki slabe prehranjenosti očitni in se to stanje občutno poslabša.

V večini razvitih dežel pogostokrat, žal, ne upoštevamo povezave med nalezljivimi obolenji in prehrano, ker je splošno stanje prehranjenosti dobro, število nalezljivih bolezni pa se je zaradi uspešnega preprečevanja zmanjšalo. Vendar so v zadnjem času ponovno ugotovili in spoznali, da so tudi v razvitih deželah področja ali določene skupine prebivalstva, kjer lahko slabo stanje prehranjenosti bistveno vpliva na sprejemljivost in potek nekaterih nalezljivih bolezni.

V nerazvitem svetu je negativen vpliv prehrane na pojavljanje in potek nalezljivih bolezni velik problem, saj vemo, da se neustrezno hranita skoraj dve tretjini svetovnega prebivalstva.

Rezultati raziskovanj so nam pokazali, da je tvorba protiteles, ki ščitijo organizem pred nalezljivimi obolenji, pri slabo hranjenih veliko slabša in počasnejša kakor pri dobro hranjenih osebah. Veliki primanjkljaji beljakovin, vitaminov A, C, B₁ in B₂, triptofana ter mineralov v hrani so pri poizkusih na živalih imeli za posledico pomanjkljivo nastajanje protiteles pri infekciji z različnimi povzročitelji nalezljivih bolezni. Določeno število opazovanj pri ljudeh nam potrjuje, da huđ primanjkljaj beljakovin in vitaminov omejuje tvorbo protiteles.

Človeški organizem namreč pri vstopu bakterij ali virusov — povzročiteljev nalezljivih bolezni — tvori tako imenovana protitelesa. Njihova naloga je, da zmanjšajo škodljive učinke bakterij in virusov. Od dobrega stanja prehranjenosti ni odvisno samo nastajanje protiteles, ampak tudi stanje tkiv v telesu. Tako na primer se pri večjem primanjkljaju vitamina A sluznice dihal stanjšajo, zato bakterije in virusi lažje vstopajo v organizem. Pomanjkanje vitamina C zavira tvorbo medceličnega tkiva, celjenje ran, tvorbo novega tkiva in izločanje žlez z

notranjo sekrecijo (nadledvična žleza).

Po statistiki svetovne zdravstvene organizacije je bila smrtnost pri ošpicah pri otrocih v Mehiki 83-krat večja, v Gvatemali in Salvadoru pa celo 280-krat večja kot v Združenih državah.

Naj z nekaj besedami omenimo tudi preobilno uživanje hrane in vitaminov in njihovo povezavo z nalezljivimi boleznimi. Prepričanje, da velike količine vitaminov, npr. vitamina B-kompleks s kombinacijo vitamina C, pozdravijo nahod ali gripo v 24 urah, je zmotno. Svetovna zdravstvena organizacija meni, da je pri virusnih in bakterijskih okužitvah dobro, da so rezerve in oskrba z vitamini čim boljše, zato zdravniki običajno svetujejo bolniku, da pri nastopu obolenja uživajo zmerno količino določenega vitamina. Zdravniki upoštevajo pri tem, da je oskrba z vitamini med epidemijo gripe, ki običajno nastopa pozimi ali spomladi, manjša. Zato organizem z dodajanjem vitaminov okrepimo in mu tako pomagamo pri obrambi pred infekcijo in s tem dosežemo lažji potek bolezni.

Pomemben je tudi način prehrane pri nastopu nalezljivih bolezni. Appetit se poslabša, bolniki nekatere vrste hrane ne prenesejo, temu se pridružijo bolečine, zvišana temperatura

pa tudi psihološki stresi. Vse to povzroči povečano izločanje nekaterih pomembnih aminokislin pa tudi vitaminov. Nekateri bolniki uživajo dalj časa tekočo hrano, sestavljeno predvsem iz ogljikovih hidratov. Taka hrana je primerna le prvi dan bolezni. Bolnikom moramo dati s hrano čimprej zadostne količine beljakovin in vitaminov, seveda v lahko prebavljivi obliki. To so mlečni in jajšni napitki, sadje in naravni sokovi, zlasti po prvih dneh bolezni pa tudi lahko prebavljivo meso.

Za nekatere nalezljive bolezni, zlasti črevesne, še ne poznamo učinkovitega cepljenja ali cepljenja, ki bi organizem varovalo specifične okužbe in bi imelo dolgotrajen učinek. To so predvsem tista obolenja, ki so posledica slabih higienskih razmer in se prenašajo z okuženo hrano in vodo. Preprečevanje teh nalezljivih bolezni dosežemo samo z dobro osebno in komunalno higieno, dobrimi higienskimi razmerami pri pripravi hrane in ustreznim čiščenjem vseh obratov, trgovin in vseh vrst obratov družbene prehrane.

V obratih družbene prehrane lahko zaradi pomanjkljive higijene izbruhne lažja ali hujša epidemija črevesnih bolezni. Te bolezni ponavadi hitro minejo in nimajo težjih posledic, posebno če jih zdravimo z antibiotiki. Opažamo pa, da imamo pri

nas še vedno razmeroma veliko število prijavljenih nalezljivih črevesnih bolezni in zastrupitev s hrano. Še večje je število bolezni prebavnega trakta, pri katerih se zanesljivo skrivajo akutne črevesne okužbe, nastale zaradi uživanja okužene hrane ali okužene vode. Sanitarni pregledi obratov družbene prehrane z odvzemanom brisov na znažnost, ki jih opravlja Zavod SR Slovenije za zdravstveno varstvo in področni zavodi za socialno medicino in higieno, nam v velikem številu obratov ne kažejo dobrega higienskega stanja. Posebno nevarnost za okužbo živil lahko pomeni neustrezen in predolg transport hrane.

Iz vsega tega lahko zaključimo, da dobra prehrana varuje organizem pred nekaterimi nalezljivimi boleznimi, neustrezna prehrana pa vpliva na večjo sprejemljivost za nalezljive bolezni. Dobra prehrana nadalje olajša prebolevanje nalezljivih bolezni in lahko skrajša rekonvalescenco. Vsaka nalezljiva bolezen poslabša stanje prehranjenosti, ker povzroča razgradnjo beljakovin. Slabo hranjenim otrokom pa se n. pr. stanje prehranjenosti ob nalezljivi bolezni še poslabša. Odločilnega pomena so tudi dobri higienski ukrepi, saj lahko z njimi preprečujemo veliko črevesnih nalezljivih bolezni.

Vodja službe kontrole Ivo Ivković, predstavnik — kontrolor Joseph Riband, ki dela za firmo „Gilbey“ iz New Yorka, in Novoteksova kontrolorka Mari Ponikvar kontrolirajo kvaliteto artiklov „Hopsack“, „Robert“ in „Zadar“, ki jih Novoteks proizvaja za ameriški trg.

Med Novoteksovimi brigadirji na Kozjanskem

Na letošnji zvezni mladinski akciji „Kozjansko 77“ je sodelovala tudi mladinska delovna brigada „Katja Rupena“, v kateri so bili mladinci in mladinke iz vse novomeške občine, njen pokrovitelj pa je bil straški Novoles.

S komandantom te novomeške brigade Dominikom Avguštinom sva se pogovarjala o težavah in vzdušju na letošnji zvezni akciji. Povedal je, da je v brigadi 43 brigadirjev, od tega kar 20 deklet. Vse je močno pohvalil, saj težke norme pri gradnji ceste Slivnica–Loka vsak dan močno presežejo. Nadalje je še dejal, da vlada med brigadirji izredno tovarštvo in prijateljstvo ter prideta na vsakem koraku do veljave bratstvo in enotnost med jugoslovanskimi narodi (poleg že omenjene brigade „Katja Rupena“ so na trasi še pobratena „Maribor–Kraljevo“, „Peščenica“ iz Zagreba, pobratena „Celje–Zagreb“ ter valjevska „Brigada prijateljev in borcev na Sutjeski“).

Med mladimi Dolenjci – največ jih je bilo iz srednje medicinske šole v Novem mestu in še nekaterih novomeških podjetij – so bili tudi trije mladi delavci iz naše tovarne. Zdenko Židanik smo zalotili, kako je po napornem delu frizirala neko prijateljico, Melena Penca je ravno nekaj pospravljala okrog zgradbe, kjer brigadirji spijo, Evstahij Janežič pa je že delal

načrte za prihodnji delovni dan. Med drugim so nam vestni brigadirji povedali naslednje:

Zdenka Židanik: „Res je, da sem tokrat prvič v brigadi, toda na nov način življenja in dela sem se takoj privadila. Trenutno sem sicer zaradi stalnega vetra na trasi nekoliko prehlajena, toda to še zdaleč ni najhujše; prvi dan sem namreč dobila kar 11 žuljev. Vendar sem takoj, ko sem dobila zaščitne rokavice, delala naprej. Med prostim časom, ki ga je zelo malo, skrbim za kulturo v naši brigadi, kot sobni starešina skrbim za red in čistočo, med drugim pa še strižem in friziram kolegice in kolege brigadirje.“

Hrana je poprečna, delo je morda malo pretežno za dekleta. Najbolj pa mi je dolgčas po prijateljicah iz tovarne. Zaradi vsega lepega, kar sem doživela, bom v brigado zagotovo še šla!“

Evstahij Janežič: „Do sedaj sem bil že na dveh republiških delovnih akcijah, obakrat na Brkinih, to pa je moja prva zvezna akcija. Kot komandir druge čete skrbim za 15 brigadirjev in sem z njimi zelo zadovoljen. Moja skupina je trenutno najboljša v brigadi „Katja Rupena“, lahko pa bi bili še boljši, toda veliki večini brigadirjev manjka delovnih izkušenj. Vsi smo mnenja, da bi lahko bilo malo več spanja, pa tudi disciplina je le nekoliko preveč vojaška. Med prostim

časom igramo nogomet; sem vratar in le malokatera žoga gre mimo mene. Način brigadirskega življenja sem zelo vzljubil. Lani sem za akcijo porabil ves letni dopust, prihodnje leto pa na svidenje...“

Milena Penca: „Ker delam kot medfazni kontrolor, me sprva v tovarni niso pustili na akcijo. Sedaj pa, ko sem v brigadi, šele vidim, kaj vse bi zamudila in za kaj bi bila prikrajšana, če bi ostala doma. Dela se ne bojim, ker sem ga vajena od doma, samo malo več počitka bi nam lahko privoščili. Mislim, da prezgodaj vstajamo, s hrano

pa sem zadovoljna. S fanti si delo porazdelimo tako, da delamo dekleta nekoliko lažja opravila. Čeprav se moramo vsak dan spoprijemati s težkim delom, bom v brigado prav gotovo šla še nekajkrat!“

Tekst in foto:
MIHA GOŠNIK

PRIPIS: Po zaključku glasila Novoteks smo izvedeli, da je bila brigada „Katja Rupena“ kar štirikrat proglašena za udarno, Novoteksova delavca Zdenka Židanik in Evstahij Janežič pa sta bila prav tako nagrajena za svoj trud z nazivom „udarnik“. Obema iskrene čestitke!

ZDENKA ŽIDANIK

MILENA PENCA

EVSTAHIJ JANEŽIČ

KAKO SE ZAVARUJEMO PRED POŽARI

Nadaljevanje iz prejšnje številke

ROČNI GASILSKI APARATI

Aparat za gašenje požara je naprava, ki omogoča, da vržemo neko gasilno sredstvo na določeno gorečo površino. Glede na vsebino gasilnega sredstva in namen uporabe so gasilski aparati po jugoslovanskih predpisih razdeljeni v pet skupin:

1. gasilni aparati za gašenje z vodo
2. gasilni aparati za gašenje s kemično peno
3. gasilni aparati za gašenje z zračno peno
4. gasilni aparati za gašenje z gasilnim prahom
5. gasilni aparati za gašenje z ogljikovim dioksidom

Gasilne aparate ločimo glede na izvedbo in količino polnjenja; tako imamo poleg ročnih tudi prevozne gasilske aparate. V skupino ročnih gasilskih aparatov štejemo tiste, katerih bruto teža z gasilnim sredstvom vred ne presega 20 kilogramov.

V Novoteksu uporabljamo le dve vrsti aparatov: aparate za gašenje z ogljikovim dioksidom (ročne in prevozne) ter gasilne aparate za gašenje z gasilnim prahom.

Ročni gasilni aparat za gašenje z ogljikovim dioksidom – CO₂

Ročni gasilni aparat za gašenje z ogljikovim dioksidom je namenjen za gašenje začetnih požarov električnih naprav nizke in visoke napetosti, za gašenje telefonskih, radijskih in televizijskih naprav, za tekstilna postrojenja, zdravila, razne dragocenosti in prehranske proizvode. Uspešno gasimo tudi manjše količine vnetljivih tekočin, plinov in začetne požare trdnih snovi. Za seboj ne pušča nobenih sledov in ne povzroča nobene škode. Ker je plin, le-ta prodre v razpoke in luknjice snovi, ki so drugim gasilnim sredstvom težko ali pa celo nedostopni.

Gašenje je zelo enostavno. Pri aktiviranju aparata se iz jeziklenke pokadi bela meglica majhnih kristalov zmraznjene ogljikove kisline, ki imajo temperaturo – 78,5°C, vsa ostala količina pa je neviden plin ogljikovega dioksida, ki ima odločilni dušilni učinek na goreče površine in ne ohlajevalni. Ko plin spustimo v prostor, se normalno širi kot vsak drug plin, pri tem pa zmanjšuje odstotek kisika v prostoru.

Gašenje z ogljikovim dioksidom je v notranjem prostoru bolj učinkovito kot pa na prostem, ker se na prostem zaradi vetra dušilni učinek ogljikovega dioksida zmanjša. Zato moramo na prostem usmeriti curek za vetrom in čim bližje požaru. Pri gašenju v notranjem prostoru pa lahko nastanejo nevarnosti za tiste, ki gasijo požar. Prevelika koncentracija ogljikovega dioksida je namreč nevarna za dihalne organe. Zato je potrebno pri gašenju v notranjih pro-

starih uporabiti izolirane dihalne aparate ali pa vsaj cevne maske z dolgim cevovodom. Predmete ali tekočine moramo gasiti iz neposredne bližine in to od začetka roba proti sredini v cik-cak črti. Delovanje aparata lahko med gašenjem vsak čas ustavimo. Gašenje trdnih snovi samo z ogljikovim dioksidom ne bo posebno uspešno, ker se je žerjavica zajedla v gorečo površino, ki jo je treba gasiti še z vodo.

UPORABA

Aparat prinesemo do mesta požara in ga postavimo na tla čim bliže ognja, ker je domet curka le 2–3 metre. Nato izvlečemo varnostno sponko. Z eno roko odpremo ventil, z drugo pa uperimo ročnik proti gorečemu predmetu. V naši tovarni imamo dve izvedbi tega aparata: prvo na ventil, drugo pa na vzvod (glej sliki). Pri aparatih na vzvod ravnamo podobno kot pri ventilu, samo da tukaj pritiskamo navzdol vzvod ročice. Z odprtjem ventila ali pritiska na vzvod na jeklenki udarna igla predre ploščico; s tem se ogljikov dioksid sprosti v notranjost posode. Tako ustvarjen pritisk v posodi pritisne vodo iz aparata po cevki, ki jo držimo v roki. Pri tem moramo paziti, da nam ogljikov dioksid ne uide iz posode v zrak. Da se nam to ne bi zgodilo, moramo ravnati takole: ko aktiviramo aparat (ventil, ročico) ne smemo istočasno pritisniti na vzvod na gumijasti cevi, ki zapira in odpira ročnik, temveč moramo počakati 3–5 sekund, da se ogljikov dvokis sprosti v notranjost posode in šele po tem času usmerimo razpršeni curek nad samo gorečo površino.

Ročni gasilni aparat za gašenje s prahom

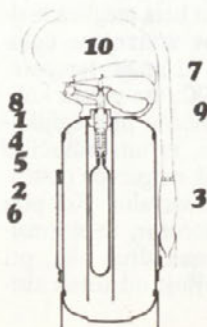
Aparat za gašenje s prahom je namenjen gašenju začetnih požarov vseh vrst gorljivih snovi.

Gasilni prah, ki ga vržemo v ogenj, plamen zaduši, poleg tega pa pod vplivom visoke temperature razvija še interni plin, ki pospešuje dušenje. Ker ne prevaja električnega toka, je prah učinkovit tudi pri gašenju elektroinstalacijskih naprav in elektromotorjev.

Gasilni prah izdelujejo za gašenje treh vrst požarov. Posamezno vrsto praha označujemo z velikimi črkami A, B, C, D in E. Te črke se nanašajo na skupinsko razvrstitev požarov, ki

smo jo že prej navedli. Pri nas uporabljamo predvsem gasilni prah, ki ima znak BCE in je univerzalen. Uporabljamo ga pri gašenju požarov vnetljivih tekočin, tekočih mas, gorljivih plinov in elektroinstalacijskih naprav, električnih strojev in elektromotorjev do 1000 V, arhivskih ter drugih dragocenih predmetov.

Prah z znakom „D“ uporabljamo samo pri gašenju lahkih kovin (titan, magnezij, natrij, aluminij, kalij, litij in uran). Ta prah napravi pri dotiku s kovino nad njeno površino oblogo, imenovano „kovinsko steklo“. Ravnanje z ročnim gasilskim aparatom na prah je zelo enostavno. Ko odstranimo varnost-

ROČNI GASILNI APARAT - PRAH

- 1 GLAVA APARATA
- 2 JEKLENKA
- 3 ROČNIK
- 4 DVIŽNA CEV
- 5 PREDNJA POSODA
- 6 PRITRDILEC APARATA
- 7 ROČICA ZA AKTIVIRANJE
- 8 UDARNA IGLA
- 9 GUMIJASTA CEV
- 10 VARNOSTNA SPONKA

Spričo velike nevarnosti požarov moramo poskrbeti za primerne protipožarne ukrepe, delno že v mirnem času, še posebej pa v vojni. Po namenu lahko te ukrepe razvrstimo v dve skupini:

– v prvo spadajo preventivni ukrepi, ki naj požare onemogočijo oziroma olajšajo gašenje;

– v drugo pa gašenje požarov.

Na protipožarne ukrepe mislijo strokovnjaki že pri urbani-

stičnem načrtovanju mest in naselij in na te mi ne moremo dosti vplivati. Že s tem, ko spoštujemo predpise in navodila posameznih organov, smo naredili vse, kar je naša dolžnost.

Ob neposredni nevarnosti vojne oziroma v vojni pa moramo poskrbeti za preventivne protipožarne ukrepe. Ni treba ravno čakati na vojno, kajti ti ukrepi so koristni tudi v miru. Pa se поблиže seznanimo s temi preventivnimi ukrepi:

– s podstrešij, kleti in okolice stavb je treba odstraniti ves

vnetljivi material in drugo navlako, ki bi pospeševala požar ali oteževala gašenje;

– če so tla podstrešja vnetljiva, jih morao posuti s 5 cm debelo plastjo peska, pri čemer moramo seveda upoštevati nosilnost tal in stavbe;

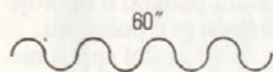
– leseno strešno konstrukcijo moramo premazati s snovjo, ki preprečuje gorenje. Če nimamo drugega, lahko uporabimo apneno ali cementno mleko. V tem primeru moramo premaz večkrat obnoviti;

– toplotno sevanje jedrske eksplozije povzroča požare predvsem v stavbah, ker toplotni žarki vžgo skozi okno razne vnetljive predmete, kot so zavese, preproge, blago na pohištvo in podobno. Zato moramo take predmete umakniti od oken. Lahko jih zavarujemo tudi tako, da so okna zaprta z naoknicami ali zastrta z roletami; te moramo seveda premazati s snovjo, ki preprečuje gorenje. Priporočljivo je, da s tako snovjo premažemo tudi druge zunanje lesene dele stavbe;

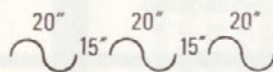
– nepotrebno navlako in če je le mogoče tudi vnetljive predmete, je treba odstraniti tudi iz bližine gospodarskih poslopij;

– v vojni morao vse stavbe oskrbeti s preprostimi pripomočki za gašenje požara. Večje stavbe, ki nimajo hidrantov s tlačnimi cevmi in ročniki, naj bi imele ročne gasilske aparate. Vsi ti pripomočki morajo biti vedno pripravljene za uporabo. V zgradbah s podstrešjem morajo biti vedno na podstrešju, v zgradbah z ravno streho pa v enem od gornjih nadstropij, vendar na takem mestu, da je dostop do njih čim lažji. Tlačne cevi z ročniki morajo biti v hidrantnih omaricah.

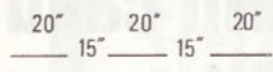
Alazmni znaki

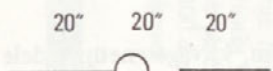
zavijanje s izene, ki traja 1 minuto, pomeni neposredno nevarnost napada iz zraka;

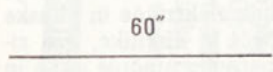
trikratni zavijajoč znak po 20 sek. s presledki po 15 sekund pomeni radiološko-biološko-kemijsko nevarnost;

trikratni enakomezen znak po 20 sekund s presledki po 15 sekund pomeni požarno nevarnost;

enakomezen-zavijajoč-enakomezen znak po 20 sekund (1 minuto) pomeni nevarnost elementarnih nesreč;

enakomezen 1 minuto trajajoč znak, pomeni prenehanje nevarnosti - ta znak se v mirnem času uporablja tudi za preizkušanje sizen.

no sponko — ročnik, usmerimo ustnik aparata naravnost nad gladino goreče površine ter pritisnemo vzvod aparata navzdol. Ročico na glavi aparata oziro-

ma vzvod na ročniku moramo odpirati in zapirati v presledikih 3—5 sekund. Za gašenje požara, ki je zajel večjo površino, moramo pripraviti najmanj 2—3 apa-

rate in začeti gasiti naenkrat vsaj z dveh strani. Ne smemo pa gasiti tako, da bi uporabili najprej en, nato drug in zatem še tretji aparat.

Vzdrževanje ročnih gasilskih aparatov

Ročni gasilski aparati morajo biti uporabni ob vsakem času. Zato je potreben občasen pregled, vsaj na vsakih 6 mesecev, tehnični preizkus aparata pa na vsaki dve leti. Jeklenke, ki so napolnjene z ogljikovim dioksidom, je treba preizkušati s tehtanjem vsake tri mesece, da ugotovimo, če vsebujejo zadostno količino ogljikovega dioksida.

Natančno je treba izpolnjevati navodila proizvajalcev ročnih gasilskih aparatov, tako glede uporabe, kot glede vzdrževanja.

Ročni gasilni aparat, ki je bil uporabljen pri gašenju ali pri vajah, mora biti takoj napolnjen in pripravljen za gašenje. Za to

so potrebna rezervna polnila.

Na posamezne dele, kot so: gumijaste cevi, ročniki, kosarice, varnostni ventili, plombe in drugo je treba posebno paziti, ker se hitreje izrabijo. Za vsako vrsto ročnih gasilskih aparatov je treba imeti nekaj nadomestnih delov, da bi jih lahko pri morebitni okvari takoj zamenjali.

Prostor, kjer je postavljen ročni gasilni aparat, mora biti dostopen ob vsakem času, aparat pa zaščiten pred mrazom in toploto ter pred prahom.

Gumijaste cevi in zapiralne ročnike je treba po uporabi dobro preprihati, da iz njih odstranimo ves prah, ki je ostal v cevi. Če prah ostane v cevi, se le-ta

sčasoma strdi in pri ponovni uporabi aparata bi se lahko zgodilo, da takrat, ko bi bilo najnujnejše, ne bi deloval.

Ročnega gasilskega aparata ne smemo odpirati prej, preden ni iz aparata odstranjen tudi najmanjši pritisk. Če to storimo prej, nam preti nevarnost, da bo pritisk v aparatu odnesel pokrov v nas.

Na vsakem ročnem gasilskem aparatu mora biti obešen kontrolni list, na katerem morajo biti razvidni podatki o opravljenem pregledu in o polnjenju.

Vsak ročni gasilni aparat mora imeti na obodu nalepko oziroma slikovno prikazane podatke, za katere vrste požarov ga lahko uporabljamo.

Nevarnost požara v vojnem času in protipožarna zaščita

V vojni je nevarnost požarov veliko večja kot v mirnem času, tako v mestih kot tudi na podeželju. Vzrok za to so napadi iz zraka in drugi, katerih posledica so tudi požari manjšega ali večjega obsega.

Ob letalskem napadu z rušilnimi bombami nastanejo požari v zgradbah zaradi poškodb na

električni ali plinski napeljavi, poškodb peči in dimnikov ter zaradi drugih podobnih vzrokov. Še večja je nevarnost požarov, če uporabi sovražnik pri napadu zažigalne bombe. Tak napad lahko povzroči požar velikega obsega.

Velik požar povzroči še jedrski napad, in sicer s toplotnim

sevanjem, ki vžge vnetljive dele zgradb in predmete v njih, posevke na polju ter gozd. Vzrok požarov je tudi udarni učinek. Udarni val je drske eksplozije poškoduje električne in plinske vode, peči in dimnike, ruši zidove in strehe, uničuje okna in vrata — vse to pa ustvarja ugodne razmere za požar.

Obračun osebnih dohodkov v naši tovarni

Po sklepu 8. zasedanja delavskega sveta tozda Tkanina bomo obrazložili način obračuna osebnega dohodka od delovnega lista dalje.

Delovni list je dokument, na katerem ima delavec vsak dan vpisano količino opravljenega dela (m, kg, komadov, votkov itd.) ter ure. Ob koncu meseca se ta količina sešteje in pomnoži s cenikom. Seštejemo skupne točke vseh artiklov in dobimo točke po učinku. Ure po času seštejemo in jih vpišemo brez točk, ker jih računalnik sam pomnoži s točkami na uro, ki so vsakemu delavcu določene z odločbo za delovno mesto, na katero je razporejen. Iz skupnih točk po času in učinku se izračuna povprečno število točk na uro, ki služijo za izračun dodatka za nočno delo, nedeljsko delo, nadurno delo in za delo na državni praznik.

Dobljeno število točk po času in učinku množimo z vrednostjo točke, tako da dobimo bruto znesek za delo po času in ločeno za delo po učinku. Kdor dela po normi, ima točke po učinku (poprečno točko) vpisane nad stalno postavko. Minulo delo (dodatek na stalnost in leta službe) se plača za ure, prebite na delu, in za državni praznik, pomnožene s točkami po odločbi krat vrednost. Gibljivi del se izračuna po odstotku, ki ga ima vsak delavec določenega po pravilniku, osnova zanj pa je seštevek zneska po času, po učinku, nočnem ter nedeljskem delu in minulem delu.

Prekinitve dela nad 8 ur se izračuna tako, da vzamemo 70 % od povprečnega števila točk, pomnoženo z vrednostjo. Nadomestilo za letni dopust je izračunano na osnovi povprečja zadnjih treh mesecev, v katerem je zajeto tudi minulo delo. Nadomestilo za izredni dopust se obračuna tako kot za letni dopust.

Boleznina do 30 dni in nad 30 dni se izračuna na podlagi povprečja preteklega leta; če pa delavec ni bil v preteklem letu zaposlen, se vzame za osnovo osebni dohodek tekočega leta. Nadomestilo za prvih 30 dni zaradi bolezni znaša 90 % od osnove, za nesreče pri delu znaša 100 %, za nego in spremstvo ožjih družinskih članov pa se obračuna 80 % in gre zavarovancu za obolelega otroka do starosti 7 let največ 15 dni v posameznem primeru, v drugih primerih

nege ožje družine pa največ 7 dni. Izjemoma se lahko na predlog zdravniške komisije podaljša ta čas največ do 30 dni za otroka do starosti 7 let oziroma do 15 dni za nego drugih članov ožje družine.

Razlike po obračunu se obračunajo v primeru, če je bila v preteklem mesecu storjena napaka v obračunu ali če je dobil delavec odločbo za novo postavko. Dopolnilno delo – osebni dohodek za delo, daljše od polnega delovnega časa (nadure), se obračuna s 50 % dodatka – skupno za naduro je 150 %, pomnoženo s povprečnim številom točk ter vrednostjo točk; za nedeljsko delo pa

100 % dodatka – skupno 200 % z isto postavko.

Pri ugotavljanju upravičenosti do otroškega dodatka se upošteva osebni dohodek iz delovnega azmerja in vsi drugi dohodki družine. Dohodek iz kmetijske dejavnosti se upošte-

Prevozní stroški za prevoz na delo in z dela se izračunajo na podlagi opravljenih dni za pretekli mesec, višina pa je določena v sporazumu o razporejanju dohodka in osebnih dohodkov, Otroški dodatek – velja za leto 1977 (od 1. maja dalje). Pravico do otroškega dodatka ima v znesku:

– 260 din prvi otrok; 360 din vsak naslednji otrok, če je dohodek manjši od 1.200 din na mesec na družinskega člana;

– 220 din prvi otrok; 310 din naslednji otrok, če je dohodek družine od 1.200 do 1.400 din mesečno na družinskega člana;

– 170 din prvi otrok; 230 din naslednji otrok, če je dohodek družine 1.400 do 1.900 din mesečno na družinskega člana;

– 130 din prvi otrok, 180 vsak naslednji otrok, če je dohodek družine od 1.900 do 2.200 din.

va v štirinajstkratnem znesku katastrskega dohodka. Stopnje prispevka za letošnje leto so iste kot lani in so že bile objavljene v tovarniškem glasilu. Od 1. avgusta letos bo spremenjen samo odstotek za posamezne interesne skupnosti, skupna stopnja pa bo ostala ista. Skupni prispevki iz brutto OD v novomeški občini znašajo za redno delo 32,81 % ter za nadurno delo 35,56 %.

Ker nekateri delavci menijo, da prejmejo za naduro isto plačilo kot za 1 uro rednega dela, vam bomo izračunali primer delavca, ki je dosegel 120 točk na uro in ima 4 % gibljivega dela ter vrednost točke 10,63. Če bi bilo isto delo opravljeno v

rednem delovnem času, bi 1 ura po 120 točk in 4 %-ni gibljivi del znašal 13,26 din netto, za isto naduro pa bi bil ta znesek 19,08 dinarjev.

Pri dopolnilnem delu so skupni prispevki in davki večji za 2,75 %, ker se pri nadurah plača 18,33 % republiškega davka, ne plača pa se prispevek za otroški dodatek 2,88 %, kar bi zneslo pri eni naduri v gornjem primeru samo 0,81 din manj.

Zgodi se, da marsikdo komaj čaka, da pride sreda; takrat namreč posluje Novoteksova blagajna vzajemne pomoči. Blagajničarka BVP je Kristina Vavpotič, predsednik pa Justin Kranjčič. Ob sredah lahko vsi člani blagajne dvigujejo svoje prihranke, ki jih vlagajo vsak mesec ob plači. Vsak peti delovni dan po prejetju osebnega dohodka pa lahko delavci dvigujejo posojila do 3.000 dinarjev. Na sliki: Ena izmed sred v pisarni strojepisnice, kjer v zadnjem času posluje Novoteksova blagajna vzajemne pomoči.

Organizacija civilne zaščite v naši DO

Vsako našo dejavnost spremljajo določene, včasih številne in velike nevarnosti. Te nevarnosti v glavnem delimo v tri skupine.

V prvo skupino spadajo naravne nesreče. Tem nesrečam je človek izpostavljen od svojega nastanka do danes. Običajno je bil nemočen, da se jim uspešno upre. Potresi in izbruhi ognjenikov, orkani, plazovi, veliki požari ter poplave, često katastrofalnih obsegov, so uničevali delo ljudskih rok; kar pa je še najvažnejše – uničevali so ljudska življenja.

V drugo skupino razvrščamo tiste nevarnosti, ki jih prinaša izkoriščanje znanstvenih in tehničnih dosežkov. To so predvsem sodobna prometna sredstva, električne naprave in aparati, plinske naprave itd.

Naravnih, a kasneje tudi tehničnih nevarnosti se je človek sprva branil stihijsko in neorganizirano v raznih družbenih skupnostih, kot so razna stovoljna društva in profesionalne organizacije za zaščito človeških življenj in imovine. Nastajala so razna reševalna društva, gasilska društva, organizacija Rdečega križa, služba prve pomoči in druge. Raznovrstnost in obseg nesreč, ki so često prerasle v prave katastrofe, so pokazale, da izolirane akcije majhnih organizacij niso dovolj učinkovite. Številne izkušnje so pokazale, da je uspeh reševanja odvisen od koordinirane akcije specialnih služb in organizacij – tako za spremljanje nevarnosti, obveščanje in alarmiranje, za gašenje in lokaliziranje požarov, za čiščenje ruševin, reševanje ogroženih ljudi, nudenja prve pomoči, zdravstveno oskrbo, nastanitev ljudi in po potrebi tudi evakuacijo, za preskrbo s hrano ter za vrsto drugih ukrepov, ki so ob takih nesrečah nujno potrebni.

Tretjo skupino nevarnosti predstavljajo vojne akcije. Nedvomno so to največje nevarnosti, ki prete človeštvu. Vojne so povzročile človeštvu največ žrtev, največ mrtvih, ranjenih in obolelih, pa tudi največjo materialno škodo. Z razvojem borbenih sredstev se vse bolj povečujejo tudi vojne žrtve, tako med vojaštvom, kakor tudi med civilnim prebivalstvom, vse večja škoda pa nastaja tudi na naših materialnih dobrinah.

Organizacija civilne zaščite kot del sistema ljudske obrambe je najbolj široka oblika priprav in delovanja delovnih ljudi ob težjih naravnih nesrečah, kot tudi v vojni za zaščito ljudi in mate-

rialnih dobrin. Potreba po organizirani zaščiti pred vojnimi posledicami se je zlasti pokazala v zadnji svetovni vojni. Možnost prenašanja vojnih akcij v globoko zalednje vojskujočih se držav nujno zahteva organizacijo civilne zaščite kot važnega faktorja splošne ljudske obrambe.

Civilna zaščita se organizira v naseljenih krajih, krajevnih skupnostih, delovnih in drugih organizacijah, državnih organih, večjih stanovanjskih zgradbah itd.

Kot enoten sistem zaščite in reševanja se civilna zaščita organizira v osnovni družbenopolitični skupnosti, to je občini. Občinska skupščina je preko svojega štaba za civilno zaščito odgovorna za organizacijo CZ na svojem področju, za njeno povezovanje v enoten sistem, ki deluje po stanovanjskih zgradbah, naseljih, delovnih organizacijah, državnih in drugih organizacijah ter drugod. Občinska skupščina odloča o organiziranju CZ in uporabi enot civilne zaščite v določenih situacijah, o pripravi enot in izvajanju neobhodnih zaščitnih ukrepov, kot so gradnja zaklonišč, organiziranje in izvajanje evakuacije, priprava in izvajanje ukrepov RKB zaščite, kakor tudi o opremljanju enot CZ.

Organiziranje in izvajanje civilne zaščite v našem samoupravnem sistemu, posebno v družbeni bazi, to je v občini in delovni organizaciji, se postavlja zelo široko, tako da se v njej praktično udeležujejo vsi družbeni činitelji. To je naravno, ker se lahko le na ta način doseže taka stopnja pripravljenosti, ki jo bo v primeru potrebe možno učinkovito uporabljati.

Morebitna vojna bo lahko dolgotrajna in izčrpljujoča, kar zahteva vsestranske in temeljite priprave družbene skupnosti. Taka vojna zahteva ogromne napore naših delovnih ljudi, zato se moramo nanje temeljito pripravljati že v miru.

Enote civilne zaščite organizirajo občine, delovne organizacije in krajevne skupnosti v skladu z obrambnim načrtom občine. Te enote so namenjene prvenstveno za zaščito in reševanje od posledic vojne prizadetega prebivalstva in premoženja v organizaciji, ki je enote CZ osnovala.

Enote civilne zaščite se po potrebi lahko uporabijo tudi izven organizacije, ki je enote osnovala, kakor tudi za izvrševanje drugih nalog, ki so splošnega interesa za obrambo drža-

ve. Poleg delovanja v vojni pa ima civilna zaščita še dolžnost, da deluje v primeru naravnih in drugih težkih nesreč.

Družbenopolitična skupnost ali delovna organizacija, ki je osnovala enote CZ, je po zakonu dolžna, da skrbi za opremljanje in usposabljanje svojih enot, da le-te v primeru potrebe učinkovito delujejo.

Naloge civilne zaščite izhajajo iz posledic, ki jih povzročajo sodobna vojna in masovne elementarne in druge nesreče. Vse naloge so prvenstveno usmerjene k človeku in njegovemu obstanku, šele nato k skrbi za materialne dobrine. Iz analiz posledic sodobne vojne in posledic elementarnih nesreč, ki ogrožajo človeka in materialne dobrine, se postavljajo pred enote civilne zaščite naslednje naloge:

- reševanje ljudi in materialnih dobrin izpod ruševin in njihovo odstranjevanje;
- nudenje prve medicinske in veterinarske pomoči;
- reševanje ljudi in premoženja ob požaru;
- gašenje in lokaliziranje požarov;
- reševanje in preprečevanje posledic RKB delovanja;
- odstranjevanje nevarnosti pred neeksploziranimi vojnimi predmeti (bombe, granate, mine itd.);
- reševanje in preprečevanje posledic poplav;
- reševanje in odstranjevanje posledic velikih prometnih nesreč, plazov, zemeljskih usadov itd.;
- sanacija terena, identifikacija in pokop mrtvih;
- izvrševanje nujnih popravil na komunalnih napravah;
- vzdrževanje reda;
- skrb za prizadeto prebivalstvo.

V primeru nevarnosti pred delovanjem sovražnikovih bojnih sredstev (aviacija, rakete, topovske granate) se prebivalci in materialne dobrine zaklanjajo v zaklonišča in druge zaščitne objekte. Po možnosti se umaknejo na primerna mesta v neposredni bližini ogroženega področja. Za zaklanjanje prebivalstva in materialnih dobrin se uporabljajo tudi rovovska zaklonišča, ki se grade ob neposredni vojni nevarnosti. Uporabljajo se lahko tudi primerno ojačani letni prostori.

Po novem zakonu o zakloniščih se investitorji novih stanovanjskih zgradb in drugih objektov, ki lahko postanejo cilj napadov iz zraka, dolžni zagotoviti gradnjo zaklonišč.

V primeru neposredne vojne nevarnosti ali v vojni sami so prebivalci mest in ogroženih področij obvezni, da se evakuirajo na manj ogrožena področja, ki nudijo primerne pogoje za njihovo zaščito. Občinska skupščina oziroma njeni organi so dolžni, da že v mirnem času izdelajo potrebne načrte za evakuacijo ogroženih področij, v primeru potrebe pa jo tudi organizirajo in vodijo.

Za preskrbo ogroženega in prizadetega prebivalstva v vojni ali težki elementarni nesreči se izvedejo nujni ukrepi začasno namestitve, preskrbo in druge nujne potrebe prebivalstva. Sprejem, namestitev evakuiranega prebivalstva in imovine opravljajo po načrtu občine prebivalci, delovne in druge organizacije na manj ogroženem predelu.

Pri izvajanju ukrepov preskrbe evakuiranega prebivalstva so dolžni sodelovati vsi prebivalci, delovne in druge organizacije, zlasti iz zdravstva, gostinstva, družbene prehrane in komunalne preskrbe, Rdeči križ in druge humanitarne organizacije, ki lahko pomagajo pri preskrbi ogroženega in prizadetega prebivalstva.

Radiacijsko-biološko-kemična zaščita se organizira in izvaja za preprečevanje, ublaževanje in odpravljanje posledic RBK delovanja bojnih sredstev na prebivalstvo, živino, rastlinstvo in materialne dobrine.

Prebivalci so po odloku zveznega izvršnega sveta o minimalnih osebnih zaščitnih sredstvih dolžni, da si nabavijo potrebna sredstva za osebno RBK zaščito. Delovne in druge organizacije pa so dolžne, da oskrbijo potrebna zaščitna sredstva za kolektivno RBK zaščito. Naloga občine je, da organizira odkrivanje in ugotavljanje RBK nevarnosti. Zato organizira službe opazovanja, javljanja, obveščanja in alarmiranja. Skrbi tudi za organizacijo RBK zaščite na svojem področju, odreja izvajanje predpisanih ukrepov za RBK zaščito v primeru neposredne vojne nevarnosti in v vojni.

V vojni, po potrebi pa tudi v primeru vojne nevarnosti, se izvrši zatemnjevanje naseljenih krajev, gospodarskih in drugih objektov ter prometnih sredstev. Načrt zatemnjevanja odredi pristojni občinski organ. Zatemnjevanje javnih krajev, ulic, trgov ter podobnih objektov izvaja delovna organizacija, ki je odgovorna za javno razsvetljavo.

JOŽE UDOVIČ

Živite s časom, poslušajte s tekočim računom!

V modernem svetu, v katerem živimo, moramo medernizirati tudi naše finančno poslovanje. Pri tem nam bo pomagala Ljubljanska banka, podružnica Novo mesto, naš svetovalec v denarnih zadevah.

Podrobne analize, ki jih je opravila Ljubljanska banka, so pokazale, da prebivalstvo pri prenosu osebnih dohodkov na hranilne knjižice še vedno precej časa zadržuje pri sebi veliko gotovine, ki jo namenja za zadovoljevanje tekočih potreb. Hkrati v gospodarskih organizacijah kar naprej občutijo poredke pomanjkanje sredstev za razširjeno reprodukcijo in krepitev materialne podlage združenega dela. Temu vprašanju smo v Ljubljanski banki posvetili veliko pozornost ter v okviru akcije za pospeševanje varčevanja in ustvarjanje razmer za stabilnejše gospodarjenje začeli množično uvajati tekoče račune, občane pa navajati na sodoben način brezgotovinskega plačevanja s čeki.

Poslovanje s tekočimi računi se povsem sklada tudi z našimi prizadevanji, da zagotovimo občanom sodoben bančni servis, da jim omogočimo gospodarno in preprosto denarno poslovanje. Ta cilj je najlažje doseči ravno s pravilno in smotno uporabo tekočega računa.

Tekoči račun ima lahko vsakdo, ki banki dokaže, da ima

zagotovljen redni dotok osebnih prejemkov; pogoj je pravzaprav le opravilna sposobnost.

Na tem mestu se vsiljuje vprašanje, ali ima lahko občan oboje, to je hranilno knjižico in tekoči račun. Lahko, toda osebne dohodke mora delovna organizacija nakazovati le na en naslov: ali na hranilno knjižico ali na tekoči račun. Od vas je torej odvisno, ali uporabljate tekoči račun le zato, da vam poenostavlja plačevanje, da vam ni treba nositi gotovine s seboj, ali pa tudi za varčevanje. Plačevanje s čeki oziroma nalaganje gotovine na tekoči račun pomeni tudi varčevanje v vsakdanjem pomenu besede, kajti denar, ki ga imate na tekočem računu, obrestuje banka prav tako kot hranilno vlogo na vpogled.

Ček pomeni gotovino in ga lahko vsak trenutek vnovčite ali z njim plačate v vsaki trgovini, v vsakem hotelu, na vsaki bencinski črpalki, na vsaki pošti itd. Toda dokler se ček ne vrne v Ljubljansko banko, vam le-ta ne obremeni tekočega računa za znesek, ki ste ga bili napisali na ček! Od tega zneska se vam še vedno nabirajo obresti. To je edinstvena možnost, da imate vedno s seboj denar (v obliki čekov), ki se vam kljub temu obrestuje.

Desetletja je v tujini, doma pa šele nekaj let, v navadi, da si ljudje, ki znajo ravnati z uenar-

jem, odprejo ne le hranilno knjižico, marveč tudi svoj tekoči račun. Nič več ne prejemajo denarja v ovojnici, niti ne puste, da bi jim podjetje nakazovalo osebni dohodek še naprej na hranilno knjižico. Poskrbijo za to, da se jim vsi dohodki stekajo na tekoči račun. Zato se vse več delovnih organizacij odloča, da bo na tak način izplačevanja osebnih dohodkov prešla večja skupina ali pa vsi delavci naenkrat. V takem primeru delovna organizacija sama uredi vse formalnosti v zvezi z odpiranjem tekočih računov, tako da delavci s tem nimajo nobene skrbi.

Ko vam bo delovna organizacija na tekoči račun nakazala prvi osebni dohodek, boste dobili tudi prve čeke.

Naj vas sedaj na kratko seznanimo še s prednostmi, ki jih imajo pri takem načinu poslovanja občani, imetniki tekočih računov. Imetniku tekočega računa je omogočeno, da s svojim denarjem kjerkoli razpolaga že od izplačilnega dne naprej, medtem ko mora pri prenosu na hranilno knjižico dati osebni dohodek najprej vpisati v hranilno knjižico in je s tem krajevno in časovno vezan.

Ček je danes že toliko uveljavljen, da lahko občan z njim plačuje vse vrste blaga, storitev in obveznosti. S takim načinom plačevanja — brez uporabe go-

tovine — se občani izognejo zamudnemu čakalju pred bančnim okencem. Ček je seveda mogoče tudi vnovčiti za gotovino v vseh poslovnih bankah in enotah SDK širom po Jugoslaviji.

Za imetnika tekočega računa utegne biti posebno privlačno, da lahko pooblasti banko, naj zanj plačuje redne mesečne obveznosti. Tako se reši inkasantov in odvečnih potov s položnicami.

Imetnik tekočega računa uživa tudi to ugodnost, da lahko postane saldo njegovega tekočega računa z odobritvijo banke za določen čas in za določen znesek negativen.

Sredstva na tekočih računih obrestuje Ljubljanska banka po 7,5% letni obrestni meri.

Ček je tudi najbolj varna oblika denarja: če ga izgubite, ga razen vas ne more nihče vnovčiti!

To so le nekatere izmed prednosti, ki jih prinaša tekoči račun. Podrobnejša navodila o poslovanju s tekočimi računi lahko najdete v informativnem gradivu pri Ljubljanski banki, ki vam je na voljo v poslovni enoti Ljubljanske banke, s katero sodelujete, lahko pa svoja vprašanja naslovite tudi na uredništvo glasila „Novoteks“ in odgovore boste lahko prebrali v naslednji številki.

Opredelitve nekaterih pojmov v zvezi z dohodkom, ki jih uporablja novi zakon o združenem delu

1. PRIHODEK

Prihodek je kosmati znesek, na podlagi katerega temeljna organizacija združenega dela iz posameznega posla pridobiva dohodek, ta znesek praviloma vključuje tudi materialne stroške in amortizacijo. Pri prodaji posameznega proizvoda je npr. prihodek njegova prodajna cena, prav tako je pri prodaji posamezne storitve prihodek njena prodajna cena; prodajna cena pa seveda vključuje tudi materialne stroške in amortizacijo in ne samo dohodek. Nasprotno je v primeru posameznega deleža pri skupnem dohodku (glej pojem pod 7) prihodek enak dohodku, ker se v tej zvezi z vidika temeljne organizacije združenega dela, ki ji pripada tak delež, ne pojavljajo materialni stroški in amortizacija. Zakon o združenem delu ne uporablja izraza „prihodek“ (v ednini) v zgornjem smislu, vendar je povsem utemeljen in v logični povezavi z drugimi izrazi, ki jih ta zakon uporablja.

2 PRIHODKI

Prihodki so kosmati zneski, na podlagi katerih temeljna organizacija združenega dela pridobiva dohodek; ti zneski praviloma vključujejo materialne stroške in amortizacijo. Prihodki so seštevek prihodka (pojem pod 1) iz prodaje prvega proizvoda, prihodka iz prodaje drugega proizvoda itd., dokler ne izčrpamo zadnjega prihodka, na podlagi katerega tozid iz posameznega posla pridobiva dohodek. Po vrstah razlikujemo prihodke iz prodaje proizvodov in storitev, prihodke iz deležev pri skupaj ustvarjenem dohodku na podlagi združevanja dela in sredstev, prihodke iz svobodne menjave dela, prihodke iz kompenzacij, regresov, premij, dotacij itd. Zakon o ZD uporablja izraz „prihodki“ (v množini) v 104. členu in na nekaterih drugih mestih.

3. CELOTNI PRIHODEK

Celotni prihodek je vsota vseh prihodkov (pojma pod 2), ki jih doseže tozid s prodajo proizvodov in storitev, z deleži pri skupaj ustvarjenem dohodku na podlagi združevanja dela in sredstev, s svobodno menjavo dela in s kompenzacijo, regresom, premijo, dotacijo itd. Celotni prihodek ne obravnava več po vrstah, kot je to

običajno pri prihodkih, temveč nastopa vedno kot enoten znesek. Zakon o ZD pojasnjuje celotni prihodek v 60. členu, izraz pa uporablja tudi na drugih mestih. Ta pojem je bil v gospodarski praksi včasih označen tudi z izrazom „skupni dohodek“, ki pa ga v tej zvezi ni več mogoče uporabljati, ker označuje drug pojem (glej pod 7). Izrazi „celotni prihodek“, „celotni dohodek“ in „skupni dohodek“ po novem označujejo tri bistveno različne pojme.

4. SKUPNI PRIHODEK

Skupni prihodek je znesek prihodka (pojem pod 1) ali prihodkov (pojem pod 2) iz prodaje proizvodov ali storitev, ki so rezultat skupnega dela delavcev v dveh ali več tozid ali sodelovanja med proizvajalnimi OZD in OZD, ki se ukvarjajo s prometom blaga in storitev. Skupni prihodek je treba razporediti med vse vključene OZD z vsemi sestavinami, tj. materialnimi stroški, amortizacijo in dohodkom. Pri posamezni temeljni organizaciji ni skupnega prihodka, temveč je ta udeležena v skupnem prihodu, ki ga je ustvarilo več OZD s skupnimi napori.

5. DOHODEK

Dohodek je pri posameznem poslu razlika med prihodom

(pojem pod 1) ter ustreznimi materialnimi stroški z amortizacijo, pri določeni dejavnosti razlika med prihodki (pojem pod 2) ter ustreznimi materialnimi stroški z amortizacijo, pri tozid pa razlika med njenim celotnim prihodom (pojem pod 3) in ustreznimi materialnimi stroški in amortizacijo. Vendar je pred ugotovitvijo dohodka mogoče odšteti le amortizacijo po minimalnih, z zakonom predpisanih stopnjah. Ugotavljanje dohodka v tem smislu je pojasnjeno v 104. členu zakona o ZD. Vendar ta zakon še ne pojasnjuje, kateri materialni stroški in minimalna amortizacija se lahko zadržujejo v končnih zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje, in potemtakem še ne vplivajo na dohodek.

6. CELOTNI DOHODEK

Celotni dohodek je razlika med celotnim prihodom (pojem pod 3) in ustreznimi materialnimi stroški z minimalno amortizacijo. To je pravzaprav ves dohodek, ki ga je pridobil določen tozid, zato ga ne dojemamo več po vrstah npr. kot dohodek iz prodaje proizvodov in storitev, iz deleža pri skupaj ustvarjenem dohodku, iz svobodne menjave dela itd. Celotni dohodek nastopa vedno kot vsota. Izraz „celotni dohodek“

torej ne označuje več pojma, ki po novem nosi izraz „celotni prihodek“ in je od celotnega dohodka večji za materialne stroške in amortizacijo.

7. SKUPNI DOHODEK

Skupni dohodek je dohodek (pojem pod 5), ki ga skupno pridobijo tozid, ki pri svojem poslovanju uporablja sredstva drugih tozid, in ti drugi tozid, ki so združili sredstva v prvo temeljno organizacijo in imajo zato pravico do udeležbe v skupnem dohodku. Skupni dohodek torej ne pripada samo enemu tozidu, temveč ga je treba razporediti na vse organizacije združenega dela, ki so združile delo in sredstva. Pri posameznemu tozidu ni skupnega dohodka. Skupni dohodek je treba razlikovati od skupnega prihodka (pojem pod 4), ker gre pri njem za razporeditev zgolj novoustvarjene vrednosti na posamezne tozid. Zakon o ZD pojasnjuje skupni dohodek v 67. členu.

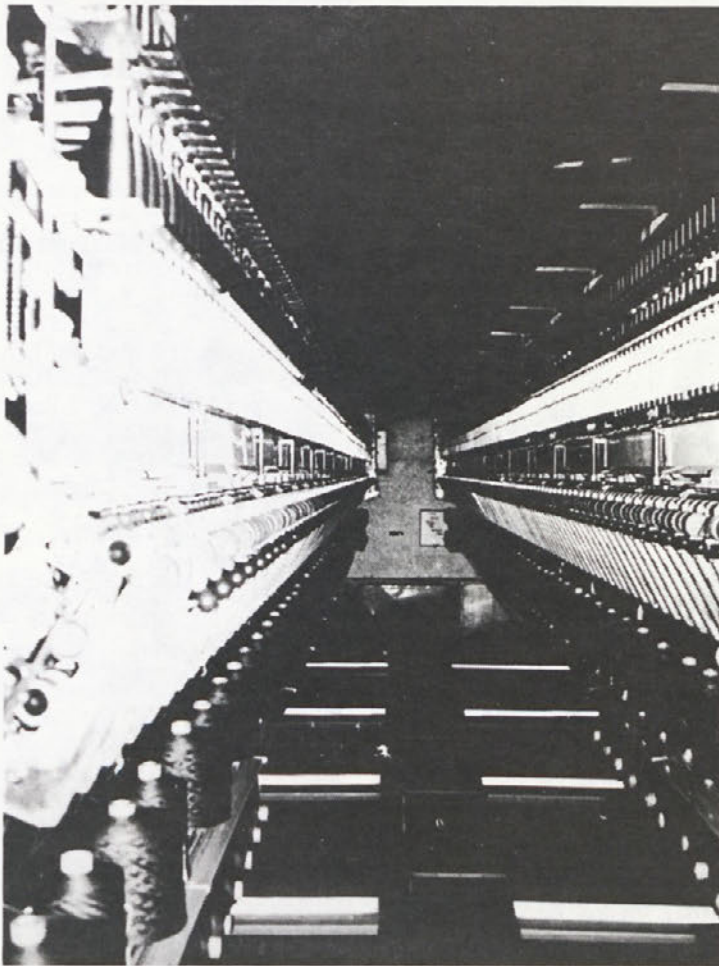
8. ČISTI DOHODEK

Čisti dohodek je dohodek (pojem pod 5), zmanjšan za pogodbene, zakonske in samoupravne obveznosti iz dohodka. Čisti dohodek obsega osebne dohodke in oblikovanje skladov tozid. Pojma

Nadaljevanje prihodnjč

V počastitev 40-letnice ustanovnega kongresa KPS in ZKS, 40-letnice Titove KPJ in ZKJ ter 85-letnice našega maršala je bila v Novoteksovi menzi umetniška razstava 13 umetnikov-amaterjev, ki so združeni v kulturni sekciji „Vladimir Lamut“. Razstavo je organizirala tovarniška mladinska organizacija v prostorih menze zato, da bi čimbolj približali kulturo neposrednim proizvajalcem. Po pozdravnih besedah Bojana Purebra so učenci novomeške glasbene šole izvedli krajši umetniški program, nato pa so si lahko maloštevilni gledalci ogledali izbrane slike in razna druga umetniška dela.

PRIZOR IZ METLIŠKE PREDILNICE

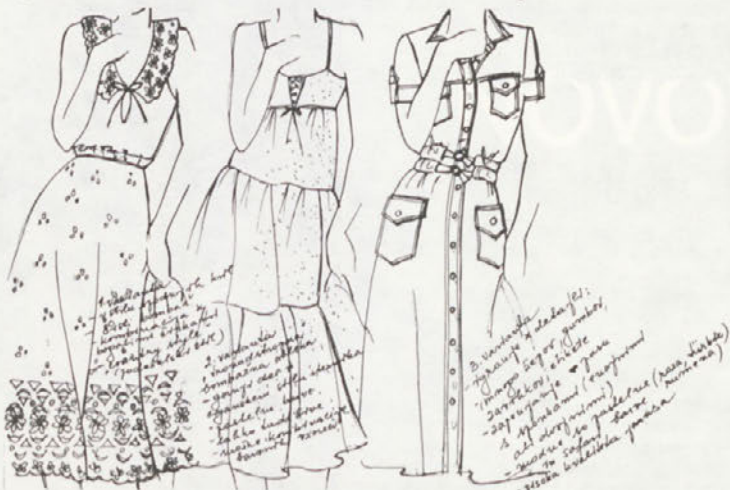
Modni kotiček

Še vedno pa se lahko odločite za jeans, vendar je modna samo visoka kvaliteta tega materiala.

z bogatimi čipkami ter v tako imenovanem „country stylu“ (podeželski stil).

Druga varianta: „trinadstropna bombažna obleka“ pastelnih barv, (lahko tudi žive), gornji del je v ciganskem stilu – steznik; možne so tudi kombinacije raznih barvnih vzorcev.

Tretja varianta: mnogo žepov, gumbov, zavihkov in etiket – skratka igranje z okrasnimi detajli, zapenjanje v pasu s sponkami (enojnimi in dvojnimi), modne so predvsem pastelne barve (roza, tirkizna), safari barve – rumena ter visoka kvaliteta jeansa.

+ Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Od 17. marca do 12. maja so na novomeški transfuzijski postaji darovali kri naslednji Novoteksovi delavci: Jožefa Murn (do sedaj že 14-krat), Milan Močnik (13), Draga Kajtazovič (28), Franc Krakar (14), Martina Mikec (1), Franc Murgelj (11), Mirko Nilič (16), Alojz Tekavec (6), Jože Udovič (33), Niko Reba (16), Rozalija Osolnik (4), Stanko Stanič (5), Alojz Hočevar (10), Stane Jurak (5), Anton Ajdišek (16), Ana Dragan (15), Branka Bojanič (6), Stane Butalin (4), Marija Dragan (4), Matija Belavič (7), Jože Lužar (5), Bojan Čeh (30), Janez Dular (19), Franc Gruden (4), Jože Hudoklin (7), Majda Hočevar (2), Miha Gošnik (8), Jožica Kocjan (8), Ivan Kocjančič (22), Andrej Počrvina (7), Rozalija Planinšek (18), Alojz Sepaher (16), Štefka Šmalc (1), Minka Perc (6), Marica Gril (4), Pepca Gajič (11), Cveta Kavšček (6), Jože Mitag (4), Ivan Krašovec (5), Jože Končič (10), Marija Korče (16), Fani Kukman (3), Jelka Kralj (4), Anton Novak (7), Anica Potočar (4), Alojz Blažič (19), Anica Novak (10), Franc Nadu (15), Anton Pate (10), Jožefa Ljubi (8), Jože Marn (12), Anton Kaferle (9), Anton Kukman (7), Jože Zabukovec (9), Tilka Turk (6), Marija Gazvoda (2), Vojan Stopar (5), Marija Golob (9), Cvetka Tomšič (11), Milan Teropšič (9), Janko Dobovičnik (18), Teja Blaj (3), Franc Luzar (10), Danica Fink (7), Rozalija Hočevar (7), Magda Zupančič (15), Tine Filip (7), Majda Macedoni (4), Vojko Mrhar (5), Majda Vidrih (7), Drago Novak (15), Draga Pate (11), Martin Bec (23), Jože Staniša (5), Peter Bukovec (7), Anica Željko (8), Anton Klobučar (11), Jože Blažič (17), Jožefa Pate (20), Anica Župevc (30), Ana Špringer (13), Antonija Rukše (17), Ivan Jakše (15), Dušana Bubalo (3), Bojan Štalcar (3), Anica Škrbec (7), Vili Verščaj (2), Jože Smrekar (25), Ludva Novak (5), Peter Kumer (24), Marija Kaferle (6), Marija Klemenčič (11), Jože Mali (9), Beti Radež (13), Milivoj Zadkovič (9), Jožefa Jakše (10), Franc Kastelic (4), Marjan Somrak (7), Franc Turk (12), Vilijem Udovič (18), Martin Peterlin (20), Rudi Redek (11), in Jože Kocjančič (11).

— Tovariši, zaključujem sejo za varstvo okolja, za katero sodim, da je bila nadvse uspešna.

Karikatura: I. Antič

Prišli - odšli

Od 1. aprila do 31. maja so v našo delovno organizacijo prišli naslednji delavci: TOZD TKANINA – delovna enota predilnica: Branko Stojak, Drago Trivunčević, Milenko Stojčević, Živan Žilič, Jovo Aleksič, Ferid Samilović, Pavo Aščič, Radovan Radišič, Mila Radišič, Janez Primc, Ratko Matijević, Ivan Mežnar; šivalnica: Majda Fideršek, Ivanka Firšt, Vesna Šitar; oplemenitilnica: Alojz Bevc. TOZD KONFEKCIJA: Miloje Todorović, Mirsada Nadarevič, Marica Juratič, Munirka Adrovič, Olga Kirn, Nevenka Kikič, Marjetka Vesel, Grozda Sarič, Majda Bobič, Zdravka Bojanič, Darinka Djudjevič. TOZD STREŠNIK: Mirko Oberč, Frančiška Zagorc. SKUPNE SLUŽBE PODJETJA: Stanislav Dolenc, Nada Dubravac, Tomaž Možina, Ciril Pirc. TOZD TRGOVINA: Bratislav Milenkovič.

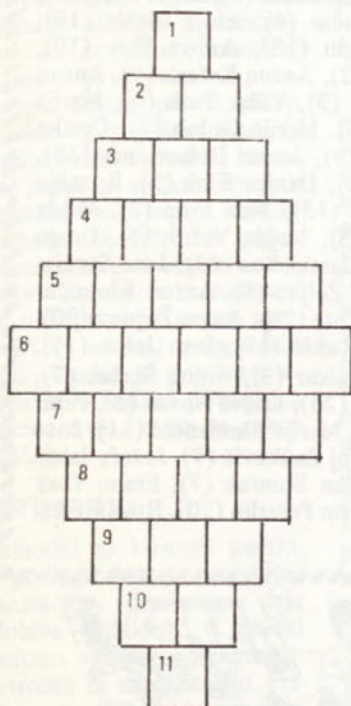
V istem obdobju pa so našo delovno organizacijo zapustili naslednji delavci: TOZD TKANINA – pre-

dilnica: Florjan Matoh, Vlado Potočar, Milenko Stojčević, Adam Kajtazovič, Jože Mežnar, Martin Ajdišek, Slavko Saje; priprava: Alojz Blažič, Slavko Čečelič, Rajko Miklič, Anton Enčimer, Anica Modic; tkalnica: Rado Rajar, Franc Rajar, Ivan Bukovec, Anton Muhič, Silvester Kulovec, Rajko Kaplan, Marjan Sluga, Jože Grlica; oplemenitilnica: Pavle Blatni; šivalnica: Rotija Sladič. TOZD KONFEKCIJA: Lidija Polak, Jožica Grabnar, Tončka Pungercar, Silvo Mišjak, Miha Preskar, Branka Hrovat, Majda Hočevar, Milosava Djurič, Marjeta Krhin, Marija Gole, Milja Todič, Milan Dragman, Rajmund Kežar, Marija Ručigaj, Anton Boltes, Jožefa Makše, Marija Gazvoda, Janja Rogelj, Slavka Vodnik, Jože Hudoklin. TOZD STREŠNIK: Janez Pavlin, Jože Lindič, Stanislav Jordan, Ivan Baškovič. SKUPNE SLUŽBE PODJETJA: Rajko Šarman, Jožefa Janec, Marta Kravcar, Dušana Marjan. TOZD TRGOVINA: Zorka Štibac, Biljana Zatkovič.

Rešitev vretena iz prejšnje številke: S, SM, SOM, MOST, MESTO, SMALTO, SALTO, LAST, AS in A.

Vreteno

1. kratica za električno mersko enoto
2. znak za kem. prvino
3. naslov nekaterih tatarskih vladarjev
4. rezervar za hranjenje in prevažanje tekočin
5. okras na korintskih in rimskih stebrih
6. doba starega veka
7. glavni glas ali melodija
8. žensko ime
9. oče
10. znak za kemično prvino
11. kratica za „tesla“

REPUBLIŠKA TEKSTILIADA V KEGLANJU

Pod pokroviteljstvom tovarne IBI iz Kranja je bilo od 27. do 29. maja letošnje finalno tekmovanje osmih najboljših tekstilnih ekip v kegljanju za naslov republiškega prvaka. Sodelovale so ekipe: MTT iz Maribora, Dekorativna iz Ljubljane, Tosama iz Domžal, Tekstilna iz Ajdovščine, BPT iz Tržiča, IBI iz Kranja, Toper iz Celja ter novomeški Novoteks. Te ekipe so si namreč pridobile pravico nastopa v finalu na regijskih tekstiliadah, ki so bile v mesecu aprilu. V izredno močni in izenačeni konkurenci so naši kegljači dosegli zelo dober uspeh, saj so se v skupnem plasmanu uvrstili na drugo mesto, takoj za MTT iz Mari-

Tesno sodelovanje z vojaki

Mladinci Novoteksa že nekaj let uspešno sodelujejo z vojaki bršlinskega garnizona. Pripadniki JLA so prisotni skoraj na vseh pomembnejših proslavah, v zadnjem času pa so pričeli sodelovati tudi na športnem področju. Pred dnevi so se namreč pomerili v košarki; tokrat so bili nekoliko boljši igralci Novoteksa. V kratkem se bosta ekipi pomerili v povratnem srečanju, ki bo v bršlinski kasarni.

Po dveh letih - prvi poraz

Začelo se je prvenstvo društva Novo mesto v borbenih igrah. Odigrali so že 4 kola. Novoteksovi kegljači so odlično startali, vendar so v četrtem kolu doživeli prvi poraz po skoraj dveh letih. Premagali so jih kegljači Železničarja, ki je edini konkurent Novoteksu v borbi za 1. mesto. Rezultati naše ekipe so naslednji:

NOVOTEKS – VSEH 9
373:296

Najboljši posamezniki: Istenič (53), Geršič (49), Rolih (47). Ekipa „Vseh 9“ je bila lansko leto uvrščena takoj za zmagovalcem – Novoteksom.

IMV – NOVOTEKS
330:401

Najboljši so bili: Bojanc (60), Blažič (47), Pirc (43). Ekipa IMV

bora. Mimo tega pa smo osvojili tudi tri prva mesta: z veliko premočjo je moška ekipa zmagala v borbenih igrah, prve so bile tudi ženske ekipno 4 x 100 lučajev ter par Konda–Makše.

Sicer pa pogledjmo rezultate:
BORBENE IGRE: 1. Novoteks (845 podrtih kegljev), 2. BPT (788), 3. IBI (784).

MOŠKI EKIPNO – 6 x 200: 1. MTT (4991), 2. Novoteks (4874), 3. Tekstina (4851).

MOŠKI POSAMEZNO: 1. Medved (MTT, 910), 10. Marko Zupančič (841), 12. Štefan Klobučar (833), 13. Jože Blažič (827), 29. Marjan Pirc (808), 30. Slavko Dravinec (802), 53. Vinko Istenič (763).

JLA – NOVOTEKS
52:74 (27:42)

JLA: Durovič 2, Miloradović 4, Jeremič 4, Obučina 20, Radojčić 10, Martin 12.

Novoteks: Legan 6, Počrvina 14, Kramar, Somrak 4, Cukut I. 20, Gimpelj 12, Gošnik 18.

Igra je bila včasih na dokaj kvalitetni ravni, saj je igralo v vsaki ekipi nekaj dobrih igralcev, vendar se je ekipi JLA poznalo, da premalo igrajo skupaj.

kot novinec v 1. ligi ni bila resnejši nasprotnik.

NOVOTEKS – STARI 9
427:323

Tokrat so najbolje „metali“: Pirc (58), Vesel (52), Udovič (50). Kljub temu da je ekipa nastopila brez štirih stalnih igralcev najboljšega moštva so naši fantje dosegli odličen rezultat in visoko zmago.

ŽELEZNIČAR – NOVOTEKS
401:399

Navzlic porazu so dosegli Zupančič (62), Blažič (48) in Čavlovič (46) dobre rezultate. Lahko pa rečemo, da so prav dvoboju med tema dvema nasprotnikoma vedno razburljivi do zadnjih lučajev; tokrat so imeli nekoliko več športne sreče naši nasprotniki, ki so na koncu zaslužno zmagali.

IZ TREBINJA:

VINKA POJEDINAČNO NAJBOLJA

Nedavno je Streljačka družina „Leotar“ iz Trebinja, organizovala voma uspešno, prvo ove vrste v gradu na Trebišnjici, prvenstvo Trebinja za žene u gadjanju vazdušnom puškom. Na ovom takmičenju učestvovali su ogranci streljačkih družina Industrije alata, Novoteksovog pogona u Trebinju, Gimnazije, Tehničke in Druge osnovne škole. Poslije zanimljivih borbi u kojima je postignuto in nekoliko zapaženih rezultata, u ekipnom plasmanu prvo mjesto pripalo je ekipi Tehničke škole, drugo Gimnaziji, a treće Industriji alata.

U pojedinačnoj konkurenciji najbolja takmičarka je bila Vinka Nikičević, članica „Novoteksa“, drugo je Nada Kiselica iz Industrije alata i treća Radmila Proviđžalo–Gimnazija. Pobjedničkoj ekipi za osvojeno prvo mjesto pripao je ukusan pehar, a tri prvoplasirane ekipe dobile su diplome.

Dakle, zahvaljujući Vinki Nikčević sve su prilike da će se streljački sport u „Novoteksovom“ pogonu u Trebinju dobro razviti, i imati veliki broj svojih poklonika.

MEHO BARAKOVIĆ

MOŠKI PARI: 1. Vidnik–Prosen (Tekstina, 1711), 3. Blažič–Zupančič (1705), 6. Pirc–Klobučar (1641), 15. Istenič–Dravinec (1565).

ŽENSKKE EKIPNO 4 x 100: 1. Novoteks (1391), 2. MTT (1381), 3. Tekstina (1297).

ŽENSKKE POSAMEZNO: Francka Petač (Rašica, 416), 5. Majda Konda (381), 12. Martina Makše (356), 21. Mari Kacin (333), 30. Joži Zupančič (323).

ŽENSKI PARI: 1. Konda–Makše (377), 6. Zupančič–Kacin (323).

EKIPNA RAZVRSTITEV ZA PREHODNI POKAL: 1. MTT–Maribor (354 točk), 2. Novoteks (335), 3. Tekstina – Ajdovščina (258) itd.

Novoteks - spomladanski prvak

Končal se je spomladanski del društvenega kegljaškega prvenstva Novega mesta v borbenih igrah. V zadnjih dveh kolih je ekipa Novoteksa dosegla še dve zmagi in zaradi večjega števila podrtih kegljev osvojila prvo mesto v spomladanskem delu prvenstva pred Železničarjem, Pionirjem in ostalimi.

Ekipa Novoteksa je ravno v zadnjih tekmah prišla v polno formo in dosegla ne samo zmage, ampak tudi odlične rezultate. Težko zmago si je ekipa priborila z zelo razpoloženo ekipo Luknje, ki smo jo premagali šele z zadnjim lučajem, in to le za 1 kegelj.

Rezultati zadnjih dveh kol:
NOVOTEKS – LUKNJA

442:441

PIONIR – NOVOTEKS

404:459

OBVESTILO KEGLJAČEM

V času dopustov, od 13. julija do 31. avgusta, bodo treningi vseh kegljačev (moški in ženske) samo ob četrtkih od 19. do 22. ure na kegljišču doma JLA. Treningi ob sredah odpadejo. Prosimo, da to upoštevate.

ODBOR

Novoteks

NOVOTEKS je glasilo tekstilne tovarne Novo mesto. Izhaja vsako tretjo sredo v mesecu v nakladi 2600 izvodov. Urejuje ga izdajateljski svet: Mira Kovačič, Teodora Kovačič, Franc Pavlin, Andrej Počrvina in Slavko Polak. Predsednik izdajateljskega sveta je Andrej Počrvina. Odgovorni urednik Miha Gošnik. Uredništvo in uprava: Novoteks, Novo mesto, Foersterjeva 10. Stavka, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list. Tiska Knjigotisk Novo mesto.